

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö 25.6.2025**Poliisilaitoksen lausunto työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttamista koskevasta työryhmämietinnöstä**

Poliisilaitos esittää asiassa seuraavat näkemykset.

Lakimuutoksen tavoitteena on ollut selkeyttää työperäisen hyväksikäytön rangaistavuuden edellytyksiä sekä kiristää väärinkäytöksistä määrättäviä rangaistuksia.

Voimassa olevassa lainsäädännössä oleva rikosnimike kiskonnantapainen työsyryntä on ollut hankalasti sovellettava tunnusmerkistö tunnusmerkistöön kuuluvan syrjintäoletta-
man vuoksi, joten uusi rikosnimike tuo selkeyttä tähän tilanteeseen.

Useissa työperäiseen hyväksikäyttöön liittyvissä tapauksissa on havaittavissa ihmis-
kauppaan viittaavia elementtejä. Ihmiskauppanimike on varsin haastava näyttää toteen
sen monisäikeisen ja laaja-alaisen tunnusmerkistön vuoksi ja monissa tapauksissa
näyttö ei ole riittänyt tuomioistuimessa ihmiskaupparikoksesta tuomitsemiseen. Työpe-
räiseen hyväksikäyttöön liittyvissä ihmiskauppaepäilyissä on ollut haastavaa löytää sopi-
vaa vaihtoehtoista rikostunnusmerkistöä tapauksille, joissa on havaittavissa ihmiskaupan
elementtejä, mutta jotka eivät kuitenkaan täytä ihmiskaupparikoksen tunnusmerkistön
edellytyksiä.

Nykyisin esitutkinnoissa hyvin taajaan esille tulevissa työperäisen hyväksikäytön tapauk-
sissa ei juurikaan tule esille mitään erityistä syrjintään viittaavaa elementtiä, kuten rotua,
kansallista tai etnistä alkuperää, kansalaisuutta, ihonväriä, sukupuolta, ikää, sukupu-
lista suuntautumista tai vammaisuutta. Lähtökohtaisesti tekojen tarkoituksena on ollut
hyötyä uhrien ymmärtämättömyydestä tai ajattelemattomuudesta eikä niinkään mistään
syrjintäoletta-
man alle osuvasta syrjintäperusteesta. Tämän vuoksi lakimuutos on toivottu
uudistus ja se selkeyttää työperäiseen hyväksikäyttöön liittyvien ja ihmiskaupparikoksen
elementtejä sisältävien tapausten tutkintaa.

Samoin rikosvastuun ulottaminen oikeushenkilöihin ja liiketoimintakiellon ulottaminen
väärinkäytöksiin on hyvä asia. Pakkokeinolakiin tehtävät muutokset puolestaan edesaut-
tavat esitutkinnan suorittamista.

Lakimuutoksella ei oletettavasti ole paljoakaan vaikutusta esitutkintatyön määrään, sillä
nykyiselläänkin vastaavia tapauksia on selvitetty esitutkinnassa, mutta rikosnimikkeet ja
tunnusmerkistöt ovat vain olleet enemmän tulkinnanvaraisia ja vaikeammin sovellettavia.

27.08.2025

Asiakirja: ID-25615965

Asia: POL-2025-92749

Rangaistusvastuun laajentaminen oikeushenkilöihin ja liiketoimintakiellon ulottaminen näihin rikoksiin voi jonkin verran lisätä esitutkinnan työmäärää esitutkinnassa, mutta kovin olennaisesta työmäärän lisäyksestä ei liene kyse.

Jari Liukku, poliisipäällikkö

Kari Järmälä, rikostarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 27.08.2025 klo 10:47. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Helsingin poliisilaitos

Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 Helsinki

kirjaamo.helsinki@poliisi.fi

Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi